

DATUM
2025-11-06
ERT DATUM
2025-08-08

DIARIENR
2025/193-4
ER BETECKNING
Fö2025/01190

Regeringskansliet
Försvarsdepartementet
103 33 Stockholm

Redo! En utredning om personalförsörjningen av det militära försvaret (SOU 2025:86)

Statskontoret kommenterar de av utredningens förslag som är relevanta utifrån vår kompetens om styrning och organisering av statlig verksamhet. Vi lämnar även ett medskick om Försvarsmaktens analys- och planeringsförmåga när det gäller personalförsörjning.

Vi avstår från att lämna synpunkter på övriga förslag eftersom dessa faller utanför Statskontorets kompetensområde.

Värnpliktigas ersättning vid tjänstgöring bör höjas

Statskontoret *tillstyrker* utredningens förslag om att höja de generella ersättningarna (dagersättning och dagpenning) för värnpliktiga och totalförsvarspliktiga (11.9.3). Statskontoret delar utredningens bedömning att dagsättningen bör följa den allmänna prisutvecklingen och att de ekonomiska förutsättningarna för värnpliktiga inte bör vara sämre än för icke-värnpliktiga. Det är även rimligt att ersättningen kan kompensera för det faktum att värnplikten inte är ett frivilligt åtagande.

Med utgångspunkt i samma bedömning som ovan *tillstyrker* vi även förslaget om att dagpenningen ska motsvara hela den totalförsvarspliktigas sjukpenninggrundande inkomst (11.9.5).

Statskontoret *tillstyrker* även utredningens förslag om att införa en automatisk indexreglering av dagsättningen. Vi bedömer att en automatisk justering som knyts till prisbasbeloppet är en mer effektiv ordning framför att regeringen ser över nivån (11.9.4).

Statskontoret bedömer att utredningens beräkningar av kostnaderna för höjda ersättningar grundar sig i rimliga antaganden och uppskattningar. Utredningen bedömer att en del av kostnaderna kan finansieras med de ökade anslag som har tillfallit och kommer att tillfalla försvaret framöver. Men det framgår inte närmare

hur det kommer att påverka andra kostnader inom försvaret eller om det finns områden som kan prioriteras ner. Statskontoret anser därför att regeringen i den fortsatta beredningen av utredningens förslag bör se över hur de tilldelade medlen till försvaret är tänkta att användas och därefter bedöma vilka eventuella omprioriteringar som behöver göras för att kunna finansiera kostnaderna för höjda ersättningar.

Statskontoret kan utifrån sitt kompetensområde inte bedöma utredningens slutsatser gällande förmånernas sammansättning. Däremot anser Statskontoret i likhet med utredningen att det kan finnas behov av att se över förmånssystemet eftersom det är svåröverskådligt och inte helt enkelt att tillämpa för myndigheterna. Antalet personer som på olika sätt tjänstgör inom det militära försvaret kommer under de kommande åren med största sannolikhet att öka, vilket också innebär att fler blir berättigade till olika ersättningar. Ett alltför komplext förmånssystem kan därför försvåra för utbetalande myndigheter att effektivt hantera ansökningar och bedöma rätten till olika ersättningar.

Finansieringen av det nya Värnpliktsrådet bör regleras i Försvarsmaktens regleringsbrev

Statskontoret *instämmer* i de bedömningar som utredningen gör när det gäller Värnpliktsrådets organisering och finansiering (12.5.1 – 12.5.2). Statskontoret delar utredningens bedömning att en reglering av Värnpliktsrådets finansiering kan bidra till att stärka rådets oberoende. Vi instämmer också i att finansieringen bör regleras i regleringsbrev till Försvarsmakten.

Utredningen beskriver dock inte närmare hur finansieringen ska fastställas i regleringsbrevet. Regeringen behöver därför i beredningen av utredningens förslag och bedömningar ta ställning till detta. Statskontoret bedömer att Värnpliktsrådet bör finansieras genom ett särskilt villkor i regleringsbrevet. Genom villkoret bör regeringen tydliggöra syftet med verksamheten och hur stor del av anslaget som ska användas till verksamheten. Med tanke på att syftet med Värnpliktsrådet är att säkerställa värnpliktigas rätt till medinflytande bör det av villkoret framgå ett exakt belopp eller ett högsta belopp som får användas för Värnpliktsrådets verksamhet.

Regeringen bör följa Försvarsmaktens arbete för att analysera och följa upp kompetensbehoven

Statskontoret vill även lämna ett medskick som knyter an till rekommendationen att Försvarsmakten bör undersöka vad som utgör nyckelkompetenser i myndighetens krigsorganisation och vilka befattningar med denna nyckelkompetens som behöver bemannas med värnpliktig personal (6.5.1).

Statskontoret bedömer att det är centralt att Försvarsmakten har tillräcklig förmåga att identifiera och bedöma vilken typ av kompetens som behövs inom myndigheten

för att myndigheten fortsättningsvis ska kunna stärka den egna personalförsörjningen på ett effektivt sätt. Statskontoret anser därför att regeringen inom ramen för myndighetsdialogen med Försvarsmakten bör bevaka hur arbetet med att stärka analys- och uppföljningsförmågan på kompetensförsörjningsområdet fortskrider.

Statskontoret noterar avslutningsvis att utredningen saknar beräkningar av de ökade kostnader som kommer att belasta berörda myndigheter om förslagen genomförs. Utredningen beskriver att förslagen bland annat kommer att medföra ökad personaladministration och ökad ärendehantering men lämnar inga närmare uppskattningar av kostnaderna för detta. Statskontoret anser att det är viktigt att berörda myndigheter ges förutsättningar att kunna genomföra utredningens förslag på ett effektivt sätt.

Generaldirektör Annelie Roswall Ljunggren har beslutat i detta ärende. Utredningschef Hanna André och utredare Emeli Mårtensson, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Annelie Roswall Ljunggren

Emeli Mårtensson